Wychodzi dwa razy na tydzień

KORRESPONDENT

przy Gazecie Warszawskiéj.

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY I ROLNICZY.

DNIA 1/13 Paźdz'ernika. № 81 ROK 1853

O FABRYCE WYROBÓW DREWNIANYCH w BROKU.

(Dokończenie).

Zakład przemysłowy wymaga różnostronnych wiadomości, rozmaitych zdolności, wiele doświadczenia, czynnéj pomocy i podziału pracy, czego jeden przedsiębierca posiadać, ani wszystkiemu sam wydołać nie może. Téj to pomocy wszędzie potrzeba u nas, jako w kraju nieprzemysłowym, pierwsze próby odbywającym, które żeby pewniéj się powiodły, połączonemi siłami wykonywać należy. Dla tego to najnowszy u nas przemysł *cukrowniczy*, przez stowarzyszenia eksploatowany, najlepiéj się udaje, gdyż prowadzeniu jego nie stoją na przeszkodzie trudności wyżéj przytoczone, a trwałości nic nie zagraża. Pojedynczy przedsiębierca z talentem swoim umiera, ale towarzystwo nigdy. W takim razie użyty kapitał niepotrzebuje wycofania, owszem zostać może w zakładzie tak długo, dopóki z niego widoki dozwolą korzystać. Dowodny tego przykład mamy na sławnym zakładzie *Kokerilla* w Belgii, który po jego śmierci nie upadł, ale przez stowarzyszenie daléj prowadzony, z tąż samą świetnością utrzymuje się wciąż i bytowi jego nic nie zagraża.

Słusznie zatém p. Rolbiecki z swojém przedsiewzięciem odwołuje się do współobywateli, wzywając do przyjęcia udziału w tém dziele przez *akcye*. Interesować to powinno szczególniéj obywateli gubernii Płockiéj, zwłaszcza w okolicy bezleśnéj nad Wisłą mieszkających, którzy najwięcéj z projektowanego zakładu korzystać mogą. Poczynione przez p. Rolbieckiego własnym kosztem znaczne przygotowania, są już w części rękojmią dla spółki oczekiwanéj.

Kiedy w innych krajach z gorączkowym zapałem wkładają miliony w przedsiewzięcia nieraz ryzykowne, spodziewać się trzeba, że tu żądane 15,000 rs. w akcyach po 75 rubli, łatwo zebrane zostaną. Kapitałów u nas nie brakuje, tylko *ducha przedsiebierczego*, téj najsilniejszéj dźwigni do podniesienia wszelkiego przemysłu. Brakuje także *ufności* w nowe pomysły, jak gdyby to za morzem szukać trzeba było zysków, kiedy biorący udział w spółce bezpiecznéj z korzyścią przewidzianą, sam tu może radzić i w każdym czasie z łatwością przekonywać się o obrotach przedsiewzięcia, albo w razie nadawać mu kierunek przyzwoity, niemniéj wspierać swojém światłem. Wszystko to ma swoje znaczenie, i przeważnie wpływa na powodzenie interesu.

My, co z skwapliwością zwykliśmy we wszystkiém naśladować obce narody, przez dziwne jakieś uprzedzenie z obojętnością patrzymy na ruch przemysłowy, tak potężnie u nich skierowany do tworzenia bogactwa, i ta jedna tylko nowość do nas przylgnąć nie może. Kilku lat potrzeba żeby jakie małe przedsiębierstwo skleić. Tak jedna spółka w interesie bardzo korzystnym, z kapitałem kilkadziesiąt tysięcy rubli zawiązana, dla drobiazgowych warunków układu, długo rozwinąć się nie może, jak gdyby tam szło o miliony funtów szterlingów; a należy do niéj świat przemysłowy, jako to: bankierowie, finansiści, kupcy, spekulanci, prawnicy, którzy wszyscy pod przeważnym wpływem Temidy, na zasadę zgodzić się i stanowczego postanowienia powziąść nie potrafią.

Może przy długim namyśle interes lepiéj dojrzeje, korzystniejsze widoki z czasem sprowadzi; może przez to nauczemy się umiejętnéj od innych spekulować, a wtedy mądrość nasza przejdzie wszystkie oczekiwania i przezornością swoją świat zdumiewać będzie. W takiéj szkole wyuczeni staniemy się innym wzorem, zamiast brać takowy od nich.

Gdyby to do założenia fabryki trzeba było sprowadzać surowe płody z dalekich krajów, spekulować na niepewne ich ceny i odbyt, to co innego; ale tu, gdzie są własne materyały surowe do przerobienia, gdzie na pewnym rachunku można oprzéć spodziewane korzyści, długie namysły i wahanie na nic się nie przydadzą, a zwłoka nieraz najlepszy pomysł zniweczy. Przez to też u nas przemysł z taką trudnością powstaje i do pożądanego rozwoju dojść nie może.

W projektowanéj przez p. Rolbieckiego fabryce, gdyby spekulowano tylko na wyroby tartaczne, sama Warszawa zakupiłaby corocznie po kilka tysięcy kóp tarcic, płacąc wyższe ceny niżeli w obliczeniu swojém p. Rolbiecki podaje. Ten jeden tylko szczegół z pomiędzy licznych innych wyrobów, wystarczy do pokrycia kosztów nakładowych i osiągnięcia pewnego zysku. Dalsze korzyści łatwe są do ocenienia, kiedy surowego materyału do przerobienia w miejscu nie brakuje, a na wyroby wszelkie korzystny odbyt jest niezawodny.

Takich zakładów wznośmy najwięcéj, gdzie w prowadzeniu ich obejść się można bez pomocy cudzoziemców, którzy nim wykażą dochody z swojego zarządu, pierwéj sobie zabezpieczą wysoką płacę jakiéj częstokroć nie są warci. Przemysłu nam gwałtownie potrzeba, żebyśmy w tworzeniu bogactwa mogli zdążać za innemi narodami, u których każdy pomysł nowy jest dobry byleby był pożyteczny. Bez przemysłu i handlu, wiecznie pozostaniemy w tyle za niemi, grzebiąc tylko w roli. Wydatki to za wyroby obce pochłaniają nam od wieków dochody rolnicze, przez co kraj do zamożności pożądanéj nigdy przyjść nie może.

B. Alexandrowicz.

O LASACH GUBERNII PŁOCKIÉJ.

(Ciąg dalszy).

Lasy rządowe gubernii Płockiéj dzielą się na 9 leśnictw, jako to: Brok, Ciechocin, Ostrołęka, Płock, Przasnysz, Sierpc, Udrzyn, Wyszków i Zakroczym. Oprócz Ciechocina, Płocka i Sierpca, któremi jako podleśnictwami, zawiadują Podleśni sprawujący urzędy leśne, 6 innych administrują Nadleśniczowie.

Oddział lasów przy Rządzie Gubernialnym Płockim składają: Assesor Nadleśny, Sekretarz leśny i Rachmistrz.

Oprócz lasów rządowych w gubernii Płockiéj, są także lasy wieczyście wydzierżawione, donacyjne, miejskie i prywatne.

Administracya ich jest podobna jak w guberniach Warszawskiéj i innych.

Podział administracyjny, rodzaj drzewa i gospodarstwo w lasach rządowych, tudzież służbę leśną wskazuje następujący skrócony wykaz:

Leśnictwo *Brok* ma obszerności morgów 24,737 prętów □ 128,

składa się z 3 straży, jakoto: Wygoda, Biele i Błędnica, które są podzielone na 16 obrębów.

Podleśnictwo *Ciechocin* ma obszerności morgów 5389 pręt. □ 28, składa się z 4ch obrębów, jako to: Olszówka, Obory, Paliwodzizna i Nowogród.

Leśnictwo *Ostrołęka* obejmuje przestrzeni mórg 35,166 pręt. □ 226, składa się z 3ch straży, jakoto: Czarnia, Piaseczno i Golanka, które są podzielone na 24 obręby.

Podleśnictwo *Płock* ma obszerności morgów 3,609 pręt. □ 23, składa się z 4ch obrębów.

Leśnictwo *Przasnysz* obejmuje przestrzeni morgów 36,345 pręt. □ 106, składa się z 5ciu straży, jakoto: Lipa, Jarzyny kierz, Olszówka, Adamczyska i Maków; te zaś dzielą się na 26 obrębów.

Podleśnictwo *Sierpc* ma przestrzeni morgów 4,431 pręt. □ 205 i składa się z 8 obrębów.

Leśnictwo *Udrzyn* ma obszerności morgów 31,011 pręt. □ 74, składa się z 4ch straży, jakoto: Udrzyn, Białebłoto, Osuchowo i Pecyna, te zaś podzielone są na 21 obrębów.

Leśnictwo *Wyszków* zawiera przestrzeni morgów 23,399 pr. □ 24, składa się z 4ch straży; a mianowicie: Ponikiew, Lemany, Porządzie i Leszczydół; te zaś dzielą się na 14 obrębów.

Leśnictwo *Zakroczym* zawiera przestrzeni morgów 9,158 pr. □ 16, składa się z 2ch straży; Kossewo i Orzechowo, które są podzielone na 9 obrębów.

Lasy należące do dóbr *pojezuickich i funduszów edukacyjnych* urządzone są tylko w powiecie Lipnowskim: *Młyniec i Mierzynek*, własność p. Nowickiego, zawierają przestrzeni morgów 184 pr. □ 262. w Pułtuskim: *Malechy i Rutki* p. Pisarzewskiego mor. 62 pręt. □ 86. w Płockim: *Kamienica kościelna* p. Lasockiego, mor. 232 pręt. □ 36, w Przasnyskim: *Chotcin* Lasockiego, mor. 646 pręt. □ 13.

Urządzają się zaś następujące: w powiecie Płockim: Ciesze*w*o mor. 31 pręt. □ 66, Karnkowo mor. 171 pręt □ 215, w Pułtuskim: Magnuszewo wielkie mor. 546 pręt. 111, Chojnowo m. 29 pręt. □ 81 Szelków mor. 737 pręt. □ 179, Lutobrok mor. 195 pręt. □ 40, Bossewo mor. 1020 pręt. □ 151; w Lipnowskim: Paprotki Gogoły mor. 146 pręt. 102; w Mławskim: Grzębsk mor. 149 pręt. □ 299; w Przasnyskim: Rydzewo mor. 199 pręt. □ 73.

Lasy *Najmiłościwiéj darowane* w gubernii Płockiéj są następujące, wszystkie już urządzone.

Nr. porząd.	Posiadacze majoratów.	Nazwisko majoratu.	W jakim pow. lasy są położone.	Do jakiego leśnictwa rządowego przylegają lub najbliżéj onego leżą.	Przestrzeń lasów na miarę polską morgi.		na miarę rossyjską desiatyny.	sążni kw.
1	Jen. Adj. ks. Gorczakow.	Obrytte i Golądkowo	Pułtuski	Wyszków	4932	128	2527	1712
2	Półk. Czerewin.	Rząśnik	ditto	ditto	2034	178	1042	1596
3	Pułk. Sachnowski.	Sieluń i Gąsiewo	ditto	Ostrołęka	1404	175	719	1930
4	Puł. Moller	Smrock i Rożan	ditto	Przasnysz	1139	107	583	2122
5	P. Własow	Trąbin	lipnowski	Ciechocin	153	6	78	1003
				Razem	9663	294	4952	1163

Lasy *funduszowe przy majoratach* są następujące:

1	Jen. Adj. ks. Gorczakow.	Grodek, Ciołków i Wielgolas	Pułtuski	Wyszków	677	145	347	454
2	P. Własow	Trąbin	lipnowski	Ciechocin	406	210	208	1010
				Razem	1084	55	557	764

Cena na drzewo w lasach rządowych i donacyjnych jest rozmaitą w każdém leśnictwie, a nawet obrębie, jak to wskazuje taksa następująca:

TAKSA LEŚNA DLA LEŚNICTW RZĄDOWYCH GUBERNII PŁOCKIÉJ NA ROK 1853.

Nazwisko Leśnictwa	Drzewo użytkowe.					Drzewo opałowe.									Kora													
	Wyborowe	Wielkie	Średnie	Małe	Karpowe	W klocach	w szczapach	W krąglakach	Gałęziowe	Karpowe	Chrustowe	Ugaj	Pasza	Zwierzęta łow.	Dębowa	Brzozowa	Świerkowa	inna	Trawa	Siano	Mech	Ściółka	Barci	Torf	Glina	Kamienie polne	Kamień młyński	Zbieranie trufli
	Podług klassy														kopiejki srebrne.													
Brok	10, 12	10, 12	10, 12	10, 12	7, 18	7,10 14	5,8,14	5,8,14	5,8 14	5,8,14	5,8,14	10	2	5	127	127	127	127	45	90	3	3	30	28	3	28	270	
	14, 16	14, 16	14, 16	14, 16																								
Ciechocin . .	18, 24	18, 24	18, 24	18, 24	18, 24	18, 24	18, 24	18, 24	18, 24	18, 24	18, 24	18, 24	5	5	226	226	226	226	45	90	15	8	30	21	6	28	90	15
Ostrołęka . .	6, 10	6, 10	6, 10	6, 10	6, 10	6, 10	6, 10	6, 10	6, 10	6, 10	6, 10	10	1	4	141	85	141		45	90	8	8	30	28	6	9	90	23
Przasnysz . .	7,10,11	7,10,11	7,10,11	7,10,11	7, 14	7,10,11	7,10,11	7,10,11	7,10,11	7,10,11	7,10,11	7,10,11	1	5	350	217	289		38	75	23	8	30		8	28	90	15
Sierpc . . .	9,10,18	9,10,18	9,10,18	9,10,18	9,10,18	9,10,18	9,10,18	9,10,18	9,10,18	9,10,18	9,10,18	9,10,24	5	5	226	226	226	226	45	90	15	8	30	30		28	90	15
Udrzyn . . .	8,10,12	8,10,12	8,10,12	8,10,12	5, 7, 10	2,3,4,5																						
	14, 16	14, 16	14, 16	14, 16		7, 8, 10	5,7,10	5,7,10	5,7,10	5,7,10	5,7,10	5,7,10	1	5	57	57	57	57	30	60	3	3	30	28	6	28	90	
Wyszków . .	12, 14	12, 14	12, 14	12, 14	8,10,16	4, 5, 8	6,8,14	6,8,14	6,8,14	6,8,14	6,8,14	6,8,14	1	5	184	113	141		45	90	5	5	30		6	22	30	23
	16, 18	16, 18	16, 18	16, 18																								
Zakroczym . .	10, 14	10, 14	10, 14	10, 14	16, 21	10, 13	10, 13	10, 13	10, 13	10, 13	10, 13	19, 24	4	5	71	71	71	71	30	60	6	6	30	28	6	42	90	
						16, 21	16, 21	16, 21	16, 21	16, 21	16, 21																	
Płock	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	28	6	5	226	226	226	226	45	90	15	8	30	28	6	28	90	15

UWAGA. Wyrażone w téj taksie klassy są wzięte z *taksy normalnéj* dla leśnictw rządowych Królestwa Polskiego, podług któréj: Drzewa *wyborowe* liściowe klassy 6 za stopę kop. 6,4, klassy 7 za stopę kop. 7.2; kl. 8 za stopę kop. 8; kl. 9éj za stopę kop. 8,8; kl. 10téj za stopę k. 9,6; kl. 11téj za stopę kop. 10.4; klassy 12téj za stopę kop. 11,2; kl. 20 za stopę k. 17.7; kl. 24 za stopę kop. 20.9; iglaste zaś o $1/3$ są tańsze.

Budulec *wielki* iglasty kl. 6éj za stopę kop. 3.8; kl. 7éj za stopę kop. 4.3; kl. 8éj za stopę kop. 4.7; kl. 9éj za stopę kop. 5.7 kl. 12téj za stopę kop. 6.6; kl. 18 za stopę k. 9.5 kl. 24 za stopę kop. 12.3. Liściowe twarde są droższe, a miękkie tańsze.

Budulec *średni* iglasty kl. 6éj za stopę kop. 2,5; kl. 7éj za stopę kop. 2.8; kl. 9éj za stopę kop. 3.5; kl. 10 za stopę k. 3.8; kl. 12 za stopę k. 4,4; kl. 18 za stopę kop. 6; kl. 20 za stopę k. 7; kl. 24 za stopę k. 8.2.

Budulec *mały* iglasty kl. 6éj za stopę kop. 1.3; kl. 7éj za stopę kop. 1.4; kl. 8éj kop. 1.6; kl. 10 za stopę kop. 1.9; kl. 14 za stopę k. 2.5; kl. 20 za stopę kop. 3.5.

Karpina sosnowa sążeń 343 stóp sz. kl. 6éj za stopę kop. 71 kl. 7éj za stopę kop. 80; kl. 10 za stopę rs. 1 kop. 7; kl. 18 za stopę rs. 1 k. 76; kl. 20 za stopę rs. 1 kop. 92.

Drzewo *opałowe w klocach* iglaste na sztuki kl. 6éj za stopę k. 240, kl. 7éj za stopę kop. 270; kl. 9éj za stopę k. 330; kl. 20 za stopę kop. 660; kl. 24 za stopę kop. 777. Gatunki drzew twardych liściowych są droższe, miękkich tańsze.

Drzewo opałowe *w szczapach* sążeń leśny 85,75 stóp sześć objętości, drzew iglastych kl. 5 za stopę kop. 33; kl. 6éj za stopę kop. 38; kl. 9 za stopę k. 52; kl. 10 za stopę k. 56.5; kl: 18 za stopę k. 94; kl: 20 za stopę kop. 104.

W *krąglakach* iglaste sążni 343 stóp sześć. kl. 5 za stopę kop. 78; kl: 6éj za stopę k. 89; kl: 14 za stopę kop. 177; kl: 20 za stopę kop. 243; kl: 21 za stopę k. 254.

Drzewo *gałęziowe* takiż sążeń kl: 6 za stopę k. 31; kl: 9 za st. kop. 43; kl: 14 za stopę k. 63 kl: 20 za stopę k. 82 i t. d.

Drzewo *karpowe* sążeń kl: 6 za stopę k. 49; kl. 7 za stopę k. 55; kl. 20 za stopę k. 133.

Drzewo *chrustowe* sążeń kl: 6 za st. kop. 20; kl: 7 za stopę k. 22; kl: 20 za stopę k. 55. Ugaj udziela się dla włościan rządowych w połowie taniéj niż obcym. *(D. c. n.)*.

OPIS STATYSTYCZNY FOLWARKU BYSTRZYCE,

w gubernii Wołyńskiéj, pow. Rowieńskim położonego, a będącego własnością JW. Marszałka Omiecińskiego.

Folwark Bystrzyce, położony w Gubernii Wołyńskiéj, powiecie Rowieńskim, w ogólności pod względem powierzchni ziemi, jest piasczysty i równy, gdzieniegdzie opatrzony wzgórkami i miejscami błotnemi, które we względzie gospodarskim mało są znaczące i prawie żadnego wpływu na urodzajność ziemi nie wywierają. Tę tylko ważność można przyznać téj okolicy, że ona będąc z natury piasczystą i równą, a zatém obdarzona warstwą dolną nieprzenikliwą, przyswajając wszystkie rosy i deszcze spadające, dość znacznie przykłada się do uogólnienia roślinności.

Co się tyczy rzek znaczniejszych, płynie tu rzeka Słucz, która przerzynając te okolice, nie pomału przyczynia się do podwyższenia gałęzi przemysłu rolniczego, jedynie z tych względów, raz, że podwyższa wartość łąk i pastwisk, a nawet i pól ornych przez swoje wylewy wiosenne, nadto staje się tu rzeką spławną, przez co ułatwia nie tylko obrot handlu zagranicznego, i krajowego spław zboża, mąki, belek, klepki, smoły i t. p. materyałów, ale oprócz tego i tę ważną robi przysługę w gospodarstwie, że na niéj zbudowane rozmai te fabryki gospodarcze, zwłaszcza młyny tak nazwane Marymonty, tartaki, gorzelnie, folusze sukienne, wielce przykładają się także do podniesienia wartości majątków, a ztąd i zapewnienia znacznych intrat. Rzeki zaś pomniejsze, stawy, jeziora, zapewniają także dość znaczne korzyści, już to z młynów, już też z łowów rybnych, które to ostatnie pozostają w naturalnym swym stanie.

Klimat pod względem gospodarskim uważany bywa różny i zmienny w rozmaitych porach roku; co jest przyczyną tego stale tu naznaczyć można: że mnogość lasów jakiemi ta okolica jest pokryta. Albowiem doświadczenie przekonało, że w okolicach leśnych daleko dłużéj utrzymują się śniegi, i tym podobne wody stojące, aniżeli na polach odkrytych; co pochodzi ztąd, że promienie słoneczne mając utrudniony przystęp do ziemi, skutkiem zwarcia drzew, daleko słabiéj działają na zniszczenie onych, przez co i parowanie przedłuża się, a zatém idzie i zmienność ciepłostanu. Na różność klimatu wpływa tu także znacznie niejednostajność pór roku, gdyż jednych lat zimy bywają tęższe i dłużéj trwają, przez co i uprawa wiosenna gruntu musi się dłużéj przeciągnąć, a innych lat bywają też zimy lżejsze i krótsze, jak w roku 1848, gdzie uprawa wiosenna gruntu rozpoczęła się w pierwszéj połowie marca i pierwszy posiew, mianowicie żyta jarego, uskutecznił się dnia 24 t. m. przy towarzyszącém mu rozkwitaniu drzew. Lata zaś bywają po największéj części suche i stałe, czego jest także dowodem rok 1848, gdzie ciągle taka posucha trwała, że rzeki większe, uważane za spławne, jak rzeka Słucz, w folwarku Bystrzyce tak wyschła, że zakłady fabryczne na niéj zbudowane w swojém działaniu poustawały, a co większa jeszcze, że przez takową to posuchę znaczny ubytek w jarzynie został poniesionym. Wyjąwszy jednéj gryki i prosa, które na piaskach pomyślny plon wydały, a przyczynę tego tak wytłumaczyć można, że rośliny te lubiąc z natury grunt piasczysty, i usposobione będąc do znoszenia znacznego ciepła, są jeszcze przytém obdarzone organami do przyjmowania pokarmów nie tylko z ziemi, ale i z powietrza, okolica zaś ta jak się już powiedziało jest więcéj piasczystą i leśną, a zatém wilgoć w powietrzu utrzymującą, nie podlega więc żadnéj wątpliwości że gryka i proso udać się dobrze mogły.

Uprawa jesienna, z powodu że rośliny zbożowe dojrzewają tu dość późno, mianowicie w pierwszéj połowie sierpnia, kończy się najdaléj w końcu października. Co się tyczy burz, wiatrów gwałtownych, oraz deszczów ulewnych, te peryodycznie przypadają w pierwszéj połowie sierpnia, i drugiéj połowie października.

W czasie zimowym, największe zimna dochodzą w tych okolicach do 27° R. Przytrafiają się one po największéj części w grudniu, jak w roku 1848. Najniższe zaś w drugiéj połowie lutego.

Co do rodzaju posiadłości w gubernii Wołyńskiéj, mianowicie w powiecie Rowieńskim, więcéj nierównie znajduje się dóbr szlacheckich i utrzymywanych przez dziedziców, aniżeli dzierżawionych, tak że można przyjąć $^3/_4$ dóbr gospodarowanych przez dziedziców, a $^1/_4$ wydzierżawionych, licząc już w to kolonije czyli tak nazwane Słobody oczynszowane. Dóbr zaś wielkich także więcéj się znajduje aniżeli posiadłości mniejszych, a ztąd i wartość ziemi nie wielce jest cenioną, chociaż do tego wpływają inne okoliczności, a mianowicie, raz że okolica ta, będąc z natury swéj piasczystą i mało obiecującą, nie wynagradza kosztów łożonych na jéj uprawę; powtóre, że będąc w większéj części zajętą lasami, a gospodarze tutejsi mają zapewnione większe dochody i zyski z lasów, dziwować się nie należy, że całą swą gospodarkę zasadzają na lasach, a w końcu zupełnie i źle zrozumiane oddanie się zakładom fabrycznym. Tym tedy sposobem majątki w okolicy tutejszéj szacują się nie podług rozległości ziemi, lecz podług ilości dusz męzkich znajdujących się w majątku; do tego wpływa i jakość ziemi, lecz główną rolę grają dusze. Jeżeli więc w majątku znajduje się 500 dusz, a wartość każdéj duszy naznacza się po 50 dukatów, wtedy wartość całego majątku wyniosłaby 25,000 dukatów, czyli rubli sr. 75,000. Przypuściwszy teraz, że rozległość majątku wynosi 500 włók, w takim razie włóka wyniesie po 150 rs.

Dzierżawy czyli posesje, których termina bywają trzy letnie, 6 letnie i 12 letnie, wypuszczają się stósownie do umów, z których opłata wziętą w stosunku do tejże okolicy, zdaje się być nie wielką, tak że na 400 dusz płaci się od 1,500 do 1,800 R. sr.

Co się tyczy służebności, jakiemi były wszelkie daniny, daremszczyzny i dziesięciny, te w skutek ogłoszenia Ustaw przez Rząd zostały zniesione. Jedna tylko pańszczyzna się pozostała, któréj ilość wskazano przywiedzionemi dopiero Ustawami Rządu.

Stosunek zachodzący między rolą uprawną a lasami w folwarku Bystrzyce, jest jak 1 : 5 to jest, że prawie cztery części ziemi zostaje pod lasami, łąkami i nieużytkami, a jedna część pod rolą uprawną. Słowem, z tego cośmy powiedzieli pokazuje się, że więcéj okolica ta jest leśną. Dla tego też gospodarstwo leśne pierwszeństwo zajmuje przed wszystkiemi innemi gałęziami gospodarstwa.

Drogi, które są najistotniejszym i najpożądańszym warunkiem w gospodarstwie, mianowicie drogi publiczne, znajdują się tu w dość dobrym stanie, a od ich pożądanego utrzymania zależy cała po-

myślność téj okolicy, bo przez to ułatwia się rozmaite komunikacye i transporta produktów gospodarskich. Produktami zaś najwięcéj w okolicy uprawianemi są żyto a poniekąd i pszenica, które już to w kraju już też za granicą najdogodniéj spieniężonemi bywają.

(Dalszy ciąg nastąpi).

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

ZBOŻE.

Gdańsk 6 października. Ceny zbożowe w Anglii na takiéj wysokości stanęły, że dalsze podniesienie, zwłaszcza w téj porze roku po świeżo ukończonych żniwach, z trudnością daje się przeprowadzić. Z tego powodu targi angielskie może bez materyalnego podwyższenia, lecz z wyraźną ku takowemu dążnością w zeszłym tygodniu zamknęły się. Próby świeżéj angielskiéj pszenicy w ogólności były nędzne i słabe, a o niedostateczności zbioru najmniejszéj nie ma wątpliwości, i dziś uwaga powszechna zwrócona w jaki sposób i skąd ogromny deficyt da się zapełnić.

Dostawiono do Londynu w ostatnich 8iu dniach.

Pszen. jęcz. słodu, owsa, żyta bobu groch wyki, s. ln. i rzep.
z kraju 4468 4111 — 3086 5 934 — —
z zagra. 8674 1715 — 473 380 209 — 3694
Mąki z kraju 30,462 z zagranicy 10,141

Zbyteczném jest prawie dodawać, że w obec podobnego stanu rzeczy, wszystkie Europejskie targi były ożywione z przybierającemi cenami, a że zapasy spichrzowe wszędzie szczupłe, świeżego zaś zboża nic prawie nie przybywa, targi więc codziennie podnoszą się i ożywiają.

Na naszéj giełdzie obrot interesów nie był znaczny, ale też mało wystawiono próbek. Swieże ziarno w najsmutniejszéj przybywa kondycyi, czarne, porosłe, nieczyste z wagą 120 nawet 112 fun. Mimo to jednak znajduje kupców po ogromnych cenach.

W ciągu tygodnia sprzedano pszenicy z wody łasztów 131 ze spichrza 272, jęczmienia łasztów 17.

Płacono za łaszt pszenicy świeżéj: za korzec

	Wagi funt. hol.		guld.		r. sr. k.		r. sr. k.
	120 — 124		540 — 640		6 9	do	7 21½
	126 — 132		685 — 715		7 72½	—	8 7½
ze spich.	127 — 129		655 — 675		7 39	—	7 61½
	130 — 132		685 — 700		7 72½	—	7 89
jęczm.	101 — 111		318 — 360		3 57½	—	4 6
żyta	122 — 126		485 — 510		5 47½	—	5 75

Przebyło Toruń na 1 berlince, 39 tratwach, pszenicy ł. 22; belek sosnowych 11,076, dębowych 854; 120 łaszt. bali; cynku cent. 20.

Wysokość wody w Toruniu 3 stóp 11 cali.

Kursa zamian. Londyn 3 m. 198½, Hamburg 3 miesiące 45¼ Amsterdam 102.

Makowski Kendzior et Comp.

KURS GIEŁDY BERLIŃSKIÉJ.

Dnia 10 października 1853 roku. PAPIERY.	żądają	płacą.
Rossyjskie Inskrypcje w Certyf. Hamb. 4% .	—	—
Rossyjsko-Angielska Pożyczka 5% . .	112¼	—
Polskie Obligacje Skarbu 4% . .	88¼	—
„ Listy Zastawne . . .	—	—
„ Listy Zastawne nowe. . .	94	93¾
„ Obligacje Udziałowe . . .	—	—
„ Obligacje 500 złotowe. . .	—	88¼
Certyfikaty B. P. na Oblig. cząst. lit. A. 300 zł. 5%	—	97¾
lit. B. 200 „	22¾	—

Srednie ceny żywności na targach Warszawy i Pragi.

dnia 25 września (7 października) 1853 r.

	OD RS.	KOP.	DO KOP.		OD RS.	K.	DO RS.	KOP
Żyta czetwiert.	8	82½		Siana pud	—	27	—	—
Pszenicy ditto	11	35½		Siana fura 1 k.	3	—	4	35
Grochu polnego	9	31		„ „ 2 k.	5	—	6	32
„ cukrowego	10	40		Słomy fura zw.	1	50	2	70
Fasoli. . . .	11	60½		Drzewa sos. są.	8	65		—
Gryki. . . .	6	38		Wół dobry.	39	—	49	—
Jęczmienia . .	6	63		„ średni.	31	—	38	—
Owsa . . .	4	89½		„ lichy.	18	—	30	—
Mąki pszen. pr.	12	63		Cielę. . .	—	—	—	—
ordyn. czet.	11	25½		Baran. . .	2	13	—	—
żytnéj pytlowéj	9	19		Wieprz dobry.	17	—	31	—
żytnéj razowéj.	7	76		„ średni.	13	—	16	—
grycz. św.	8	65		„ lichy.	9	—	12	—
Kaszy jaglanéj.	12	56		Masła pud.	7	60	—	—
„ grycz. zw.	10	39		Słoniny „	4	60	—	—
„ drobnéj.	18	72		Kartofli czet.	3	55	—	—
„ jęcz. perło.	21	—		Okowity wiad.	3	50.-	—	—
„ „ ordyn	10	72		Szumówki w.	2	10	—	—

Sprowadzono w dniu wczorajszym na targ Pragski z Cesarstwa Rossyjskiego przez tutejszych kupców: wołów sztuk 981, z różnych miejsc królestwa 79, ogółem wołów sztuk 1060, wieprzy 583, cieląt —; baranów 1390; z tych zakupili rzeźnicy tutejsi na konsumcyę mieszkańców wołów sztuk 788, wieprzy 295 cielęta i bar. wszystkie

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIÉJ.

Dnia 29 września (11 paźdz.) 1853 r.		ŻĄDAJĄ R. sr.	ŻĄDAJĄ kop.	DAJĄ R. sr.	DAJĄ kop
1. WEXLE.					
Berlin 100 talarów . .	2 M. .	92—	70—	92—	25 ..
Gdańsk 100 talarów . .	2 M. .	——	—	——	—
Hamburg 300 b. m. k. .	2 M. .	140	25—	—	—
Londyn 1 funt sterlin. .	3 M. .	6—	19—	—	—
Lipsk 100 talarów .	2 M. .	—	—	99—	50—
Moskwa 100 rub. sr. .	1 M. .	—	—	—	—
Petersburg ditto.	1 M. .	—	—	—	—
Paryż 300 franków. .	2 M. .	75—	—	--	—
Wiedeń 150 złr. .	2 M. .	84—	15—	—	—
Wrocław 100 talarów	2 M. .	—	—	—	——
2. MONETY.					
Pół-Imperjały rossyjskie .		5—	15—	—	—
Holender. dukaty nowe .		——	— —	2—	97—
ditto stare ważne .		——	——	——	——
Frydrychsdory Pruskie .		——	——	——	——
Rossyjskie Assygnaty .		——	——	——	——
Austrjackie bilety bankowe za 150 złr.		——	——	——	——
3. PAPIERY.					
Obligi Skarbowe za 100 rs. oprócz kuponu 4% .		89—	21—	88—	38—
Listy zastawne białe II okresu oprócz kup. (*)		14—	52—	14—	47—
„ III „ za 100 .		——	——	——	——
Obligacje udziałowe na 300 złp. .		——	——	——	——
Obligacje cząstkowe na 500 złp. .		——	——	——	——
Certyfikaty Banku lit. A. na 300 złp. .		——	—	——	——
Serje wylosow. lit. na — złp. .		——	——	——	——
Dowody Kom. Certyf. Likw. złp. 100 .		——	——	5—	70..

Wartość kuponu kop. 18⅙

W Drukarni Gazety Warszawskiéj.—Wolno drukować.—W Warszawie dnia 1 (13) października 1853 r.—Cenzor F. M. Sobieszczański.